

การโน้มน้าวใจ

การโน้มน้าวใจ คือ การใช้ความพยายามด้วยวิธีที่เหมาะสมจนทำให้ผู้ถูกโน้มน้าวใจเกิด ความประจักษ์และยอมเปลี่ยนความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรม ไปในทิศทางที่ผู้โน้มน้าวใจต้องการ

กลวิธีการโน้มน้าวใจ

1. การสร้างศรัทธาหรือความเชื่อถือ มี 3 ทาง คือ

การสร้างศรัทธาโดยแสดงให้เห็นประจักษ์ว่ามีความรู้จริง ทำได้โดยสามารถชี้แจงได้ละเอียดและถูกต้อง

การสร้างศรัทธาโดยแสดงให้เห็นประจักษ์ว่ามีคุณธรรม ไม่สามารถกล่าวตรงๆ ได้ อาจใช้วิธีนำกิจกรรมต่างๆ ที่แสดงคุณธรรมของตนมากล่าวสอดแทรกไปในเนื้อหาของสารโน้มน้าวใจนั้น

การสร้างศรัทธาโดยแสดงให้เห็นประจักษ์ว่ามีความจริงใจ หรือมีความปรารถนาดีต่อผู้อื่น อาจทำได้โดยการให้สัญญา และแสดงให้เห็นประจักษ์ว่าจะสามารถดำเนินการให้สัญญานั้นเป็นจริงได้

2. การใช้เหตุผลที่มีน้ำหนักสมเหตุสมผล การโน้มน้าวใจที่มีเหตุผลหนักแน่น ย่อมทำให้ผู้ถูกโน้มน้าวใจคล้อยตามได้ง่าย

3. การสร้างอารมณ์ความรู้สึกร่วม ข้อความที่สร้างอารมณ์ความรู้สึกร่วมว่าเป็นพรรคพวกเดียวกัน ย่อมทำให้คล้อยตามกันได้ง่าย เช่น เพลงเชียร์ เพลงปลุกใจ

4. การให้ทางเลือกทั้งด้านดีและด้านเสีย เป็นการใช้หลักจิตวิทยาในการโน้มน้าวใจ เพราะจะทำให้ผู้ถูกโน้มน้าวใจภูมิใจว่าตนได้เลือกเอง

ตัวอย่างข้อสอบ

คำขวัญข้อใดที่ใช้กลวิธีโน้มน้าวใจให้เห็นทางเลือกทั้งด้านดีและด้านเสีย

1. รักษาดีต้องพัฒนา รักป่าต้องอนุรักษ์
2. ป่าไม้บำรุงชาติ ป่าพินาศชาติวอดวาย
3. คุณธรรมชาติจะสิ้นไป หากวันใดไทยสิ้นป่า
4. ฝนตกทั่วฟ้าเพราะป่าช่วยไว้ ไร่สีนอูทกภัยเมืองไทยร่มเย็น

5. การสร้างความหรรษา กลวิธีนี้เหมาะที่จะนำมาใช้เมื่อเกิดบรรยากาศเคร่งเครียด การสร้างอารมณ์ขันหรือความหรรษาจะช่วยผ่อนคลายความเครียด ให้เกิดความรู้สึกสนุกสนาน และพร้อมที่จะคล้อยตามในที่สุด

6. การเร้าให้เกิดอารมณ์อย่างแรงกล้า กลวิธีนี้จะนำมาใช้ได้ดีในกรณีที่ไม้อาจจะใช้เหตุผลได้

ลักษณะภาษาที่มีน้ำเสียงโน้มน้าวใจ

ในการพิจารณาข้อสอบเรื่องลักษณะภาษาที่มีน้ำเสียงโน้มน้าวใจ ให้พิจารณา ดังนี้

1. ไม่สั่ง ไม่บังคับ ไม่ข่มขู่ ไม่ห้ามปราม ไม่ตำหนิติเตียน ไม่กล่าวให้เด็ดขาดลงไป
2. ชี้ให้เห็นประโยชน์ เพื่อจะได้ปฏิบัติตาม โดยไม่ต้องสั่ง
3. ชี้ให้เห็นโทษ เพื่อจะได้ไม่ปฏิบัติโดยไม่ต้องห้าม
4. เสนอแนะแนวทางปฏิบัติ เพื่อจะได้ทำตามได้ง่ายและถูกต้อง
5. ใช้กลวิธีการโน้มน้าวใจที่เหมาะสม
6. ใช้ภาษานุ่มนวล ไพเราะ มีสัมผัสคล้องจอง มีจังหวะชวนฟัง

ตัวอย่างข้อสอบ

1. คำขวัญข้อใดที่ใช้คำจูงใจได้ดีที่สุด

1. ต้นไม้คือมิตร คุณควันพิชแทนข้า
3. อ่านวันละหน้า เพิ่มคุณค่าแก่ชีวิต

2. บ้านเมืองสะอาด ประชาชนสุขสันต์
4. เก็บเท่าไรก็ไม่หมด ถ้าไม่งดทิ้งขยะ

ใช้คำขวัญต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ 2 – 3

- ก. ทำผิดกฎจราจร ฟังสั่งวรอันตราย
- ข. ช่วยสังคม ช่วยชาติ อย่าให้ขาดเรื่องวินัย
- ค. ฝึกตนให้มีระเบียบวินัย ฝึกจิตใจให้มีคุณธรรม
- ง. ข้ามถนนตรงทางม้าลาย ลดอันตรายให้น้อยลง

2. คำขวัญข้อใดมีน้ำเสียงต่างกับข้ออื่น

1. ข้อ ก.
2. ข้อ ข.
3. ข้อ ค.
4. ข้อ ง.

3. คำขวัญข้อใดใช้เหตุผลในการโน้มน้าวใจ

1. ข้อ ก.
2. ข้อ ข.
3. ข้อ ค.
4. ข้อ ง.

การพิจารณาสารโน้มน้าวใจ

เนื่องจากการโน้มน้าวใจเป็นพฤติกรรมกลางๆ จะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับเจตนาเบื้องหลังการโน้มน้าวใจ ดังนั้นในการพิจารณาสารโน้มน้าวใจ สิ่งแรกที่ควรคำนึงถึง คือ เจตนาเบื้องหลังการโน้มน้าวใจว่าเป็นไปในทางวิถนะ หรือ หายนะ ดังนี้

1. คำเชิญชวน ส่วนมากเป็นคำเชิญชวนให้ทำประโยชน์แก่ส่วนรวม เช่น คำเชิญชวนให้บริจาคทรัพย์และสิ่งของแก่ผู้ประสบทุกข์ภัย กลวิธีที่เห็นชัด คือชี้ให้ผู้ถูกโน้มน้าวใจเกิดความภูมิใจว่าถ้าปฏิบัติตามคำเชิญชวนจะเป็นผู้ที่ทำประโยชน์แก่ส่วนรวม เป็นที่ยอมรับในสังคมจุดประสงค์ของสารโน้มน้าวใจประเภทนี้มักเป็นไปในทางวิถนะ แต่ทั้งนี้ต้องระวังการหลอกลวง

ตัวอย่างข้อสอบ

“น้ำตาปนสายธาร หวังให้ท่านหลังน้ำใจ” จัดอยู่ในสารโน้มน้าวใจลักษณะใด

1. คำเชิญชวน
2. โฆษณาสินค้า
3. โฆษณาบริการ
4. โฆษณาชวนเชื่อ

2. คำโฆษณาสินค้าหรือบริการ มีลักษณะสำคัญดังนี้

- (1) มีส่วนนำที่สะดุดหู สะดุดตา เพื่อให้ผลเป็นที่สะดุดใจสาธารณชนเป็นพิเศษ ใช้ถ้อยคำแปลกๆ ใหม่ๆ คำสัมผัสอักษร คำเลียนเสียงธรรมชาติ เป็นต้น
- (2) มักใช้ประโยคหรือวลีสั้น ๆ ให้รับสารได้อย่างฉับพลันแต่จบฉวย
- (3) เนื้อหาชี้ให้เห็นคุณค่าอันพิเศษของสินค้าหรือบริการ ซึ่งมักเกินความจริง
- (4) ใช้กลวิธีการโน้มน้าวใจที่ให้เห็นว่าสินค้าหรือบริการนั้นสามารถสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ได้

ข้อสังเกต

เจตนาเบื้องหลังสารโน้มน้าวใจที่เป็นคำโฆษณาสินค้าหรือบริการเป็นไปได้ทั้งทางวัฒนธรรม และ หายนะ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคุณภาพของสินค้าหรือบริการนั้นว่าเหมาะสมแก่ราคาหรือไม่ เราอาจป้องกันความ หายนะได้โดยสอบถามผู้เคยใช้สินค้าหรือบริการนั้นมาก่อน หรือทดลองใช้แต่น้อยเพื่อให้แน่ใจคุณภาพ ก่อน

3. การโฆษณาชวนเชื่อ จักว่ามีเจตนาไปสู่หายนะอย่างแท้จริง เพราะการโฆษณาชวนเชื่อ เป็นการพยายามโดยความจงใจที่จะเปลี่ยนความเชื่อและพฤติกรรมของคนจำนวนมากไปในทางที่ ฝ่ายตนต้องการด้วยวิธีต่าง ๆ โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องตามเหตุผลและข้อเท็จจริง

กลวิธีการโฆษณาชวนเชื่อ มีดังนี้

(1) การตราชื่อ เป็นการหาคำพูดมาใช้เรียกบุคคลหรือสถาบันฝ่ายตรงข้าม เพื่อเร้าอารมณ์ ของผู้รับสารให้หมดความเชื่อถือตัวบุคคลหรือสถาบันนั้น โดยเบนความสนใจของผู้รับสาร ไปจาก เหตุผลและข้อเท็จจริง เช่น ตราชื่อว่า เต่าสารพัดพิษ เด็กไม่สิ้นกลิ่นน่านม

(2) การอ้างบุคคลหรือสถาบันที่ทรงคุณวุฒิ ทรงเกียรติ เป็นที่เคารพนับถือ เพื่อให้ผู้รับ สารเกิดเจตคติที่ดี หรือเกิดความชมชอบนโยบาย หลักการหรืออุดมการณ์ของตน

(3) การทำเหมือนชาวบ้านธรรมดา คือ กลวิธีเชื่อมโยงตัวเองและหลักการ หรือความคิด ของตนเข้าผูกพันกับชาวบ้าน หรือความคิดของชาวบ้านธรรมดาๆ เพื่อแสดงว่าเป็นพวกเดียวกับ ชาวบ้าน จะได้รับความไว้วางใจเชื่อใจ

(4) การกล่าวแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ฝ่ายตน โดยกลบเกลื่อนแง่อื่นที่เป็นโทษมิให้ผู้ฟัง ทราบได้

(5) การอ้างคนส่วนใหญ่ เพื่อสร้างความพึงใจว่า ความคิดหรือหลักการที่ผู้โฆษณาชวน เชื่อนำเสนอ นั้นเป็นที่ยอมรับของบรรดาคนส่วนใหญ่ ผู้รับสารจะได้เชื่อและปฏิบัติตาม

(6) การกล่าวรวม ๆ ด้วยถ้อยคำหุรหุร เป็นการหาถ้อยคำหุรหุร นำฟัง ความหมายดีมาใช้โดยกล่าวอย่างรวม ๆ ไม่ใช่เฉพาะ แต่มีอำนาจโน้มน้าวใจผู้รับสารให้หลงคล้อยตาม โดยไม่คิดใจที่จะตรวจสอบความถูกต้อง คำพูดหุรหุรนั้นมักจะผูกพันกับความคิด หลักการ บุคคล สถาบัน หรือ อุดมการณ์

ตัวอย่างข้อสอบ

1. “หลักการทั้งหมดนี้ตอบสนองความเป็นประชาธิปไตยที่แท้จริงให้บังเกิดขึ้นในสังคมแห่งนี้แนวทางทุกข้อที่เสนอต่อท่านล้วนเป็นไปเพื่อเน้นหลักประกันสิทธิและเสรีภาพของทุกท่านอย่างแท้จริงบุคคลผู้นี้ซึ่งไม่ค่อยจะแสดงตัวให้ผู้อื่นรู้จักนั้น แท้จริงแล้วได้อุทิศตนเพื่อประโยชน์สุขและความไปพลุลย์ของมวลชนเสมอมา” ข้อความโฆษณาชวนเชื่อข้างต้นนี้ใช้กลวิธีใด

1. การอ้างคนส่วนใหญ่	2. การอ้างบุคคลหรือสถาบัน
3. การกล่าวรวม ๆ ด้วยถ้อยคำหุรหุร	4. การทำเหมือนชาวบ้านธรรมดา ๆ

2. ข้อความต่อไปนี้โน้มน้าวใจด้วยวิธีใด

“แผ่นดินนี้เป็นของคนไทย บรรพบุรุษของเราได้อุทิศชีวิตเป็นชาติพลีเพื่อเพื่อปกป้องแผ่นดินนี้เอาไว้ เราจักต้องรักษาแผ่นดินนี้สืบไป จะไม่ยอมให้ผู้ใดมาแย่งชิงแผ่นดินนี้ของเราไป”

1. อ้างบุคคลหรือสถาบัน	2. กล่าวแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ตน
3. อ้างคนส่วนใหญ่	4. กล่าวรวม ๆ ด้วยถ้อยคำเร้าอารมณ์

ข้อสังเกต

การพิจารณาสารโฆษณาชวนเชื่อ นอกจากจะพิจารณาจากกลวิธีการโฆษณาชวนเชื่อตามที่กล่าวมาแล้ว ยังพิจารณาได้จาก การขาดเหตุผลมาสนับสนุนอย่างเพียงพอ แต่มีอำนาจโน้มน้าวใจเพราะใช้ภาษาดี และใช้ความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์มาเป็นแรงจูงใจให้คล้อยตาม

ตัวอย่างข้อสอบ

ข้อความใดเป็นสาร โน้มน้าวใจชนิดโฆษณาชวนเชื่อเชิงการค้า

1. เก็งแนวข้อสอบเข้ามหาวิทยาลัยหลาย พ.ศ. พร้อมเฉลยและแนวคิดเพื่อพิชิตข้อสอบ
2. คุณเป็นคนสำคัญเสมอไม่ว่าจะอยู่มุมไหนของโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อคุณพบบัตรเครดิตของเราติดตัวไปด้วย
3. อาคารพาณิชย์บนทำเลทองเช่นนี้ ยิ่งตัดสินใจเร็วเท่าใด คุณก็ยิ่งมีโอกาสเลือกทำเลที่เหมาะสมที่สุดได้มากขั้นเท่านั้น
4. หมดปัญหาเรื่องอ่านหนังสือไม่ทันสอบ เพราะวิเคราะห์ข้อสอบเก่าและแนะแนวการทำโจทย์ต่างๆ รวมอยู่ในหนังสือเล่มนี้เพียงเล่มเดียว